

#ĮVEIKSAVE

PARALIMPINIO JUDĖJIMO ŽURNALAS

„SUGAUTAS VĖJAS“ METŲ GERIAUSIEMS

Lietuvos sporto apdovanojimuose
spindėjo ryškiausios žvaigždės

TRIUMFO IR PERMAINŲ METAİ

Mindaugo Biliaus interviu

MES – LIŪTAI

Lietuvos golbolininkai –
Europos čempionai

NEREGYS NUSIVIJO SVAJONĘ

Karolio Verbliugevičiaus istorija

**„SPORTAS – KIEKVIENO PILIEČIO TEISĖ, O NEGALIAJ TURINČIAM ŽMOGUI
TAI DIDELĖ SAVIREALIZACIJOS GALIMYBĖ. MAN ASMENIŠKAI SPORTAS REIŠKIA
DAR DAUGIAU. JAUČIU, KAD PER SPORTĄ, PER FIZINIUS KRŪVIUS VISAI KITAIP
SUVOKIU SAVE, GALIU DAUGIAU NUVEIKTI. NE TIK FIZIŠKAI, BET IR KITOSE
SRITYSE, APSKRITAI GYVENIME. NUOLAT REIKIA KAŽKO SIEKTI, O SPORTE
AŠ VISADA MATAU TĄ TOLIMESNĮ TIKSLĄ, TOBULĖTI IR STIPRINTI SAVE.“**

KĘSTUTIS SKUČAS,
LENGVAATLETIS

TURINYS

- 2 TRIUMFO IR PERMAINŲ METAI**
- 5 APDOVANOTI METŲ GERIAUSIEJI**
- 11 MES – LIŪTAI, NE ALKANI KAČIUKAI**
- 16 ŽAIDYNĖS – AUKŠČIAUSIAS TAŠKAS IR TEISĖJAMS**
- 20 PARYŽIUJE – REKORDINIS MOTERŲ SKAIČIUS**
- 22 MOBILIOJI PROGRAMĖLĖ JAU PAKELIUI**
- 23 ATLEIDĘS STABDŽIUS GALVOJE, UŽSISPYRĘS NEREGYS NUSIVIJO SVAJONĘ**
- 28 2021-IEJI MEDALIŲ SPINDESYJE**

LIETUVOS PARALIMPINIO KOMITETO ŽURNALAS

Leidžiamas nuo 2021 m.
Nr. 4 (4), 2021 m.

VIRŠELIS

Lietuvos sporto apdovanojimai
2021
Dano Sodaičio nuotr.

REDAKTORIAI

Donatas Gribauskas
Asta Narmontė

TEKSTŲ AUTORIAI

Birutė Pakėnaitė
Donatas Gribauskas

FOTOGRAFAI

Vytautas Dranginis
Ryo Ichikawa
Dainius Ožalas
Danas Sodaitis
Alfredas Pliadis
Pedro Vasconcelos
Donatas Gribauskas
Mantas Gudžinevičius

DIZAINAS

Monika Besevičiūtė

KALBOS REDAKTORĖ

Valia Valentaitė

KONTAKTAI

T. Vrublevskio g. 6-1,
LT-01143 Vilnius
El.paštas: info@paralympics.lt

INTERNETO SVETAINĖS

www.paralympics.lt
www.parateam.lt

SPAUSDINA

UAB „Petro ofsetas“

TIRAŽAS

500 egzempliorių
ISSN 2669-2805

 @ParateamLietuva

 @parateam_lietuva

TRIUMFO IR PERMAINŲ METAI

Lietuvos parolimpinio komiteto (LPAK) prezidentas Mindaugas Bilius interviu parolimpinio judėjimo žurnalui #IVEIKSAVE pasakoja apie svarbiausius pasiekimus 2021-aisiais, sportines pergales ir laimėjimus už arenų ribų, vertina būsimas Lietuvos sporto finansavimo modelio permainas, atskleidžia 2022 m. planus ir dalijasi mintimis apie naujas pareigas Europos parolimpinio komitete.

– Kokie buvo 2021-ieji Lietuvos parolimpinio judėjimui?

– Vieno atsakymo į šį klausimą nėra, jį reikėtų skaidyti į kelias dalis. Kalbant apie sportinę dalį, tikrai galime pasidžiaugti metais ir vadinti juos puikiais. Trys bronzos medaliai Tokijo žaidynėse, septyni apdovanojimai Europos lengvosios atletikos čempionate, trys medaliai Europos plaukimo pirmenybėse, golbolo komandos iškovota Europos čempionų taurė. Rezultatai įspūdingi. Be to, ne viskas matuojama medaliais. Džiugina pažangą daranti vežimėlių krepšinio rinktinė, kuri rungtyniavo Europos čempionato A divizione, aukštus rezultatus tarptautinėje arenoje demonstravo būrys kitų mūsų sportininkų.

Visi šie apdovanojimai iškovoti per COVID-19 viruso pandemiją, todėl dar brangesni. Atletams papildomi pasirengimo parolimpinėms žaidynėms metai kainavo daug jėgų, ypač psichologinių.

Medaliai kainuoja daug laiko, pastangų ir sunkaus darbo. Tai žinau iš asmeninės patirties. Žinau ir tai, kad ne mažiau pastangų kainuoja pasiekti tikslų už arenų ribų, ypač valdžios kabinetuose. Aš džiaugiuosi, kad mums savo sportinėmis pergalėmis pavyko grąžinti į darbotvarkę parolimpiečių finansavimo klausimus ir pasiekti geresnių sąlygų savo atletams. Parolimpiečiai gavo padvigubintas premijas, dėl ateities premijavimo irgi rastas kompromisas didinant išmokas. Po truputį judame link pagrindinio savo tikslo – lygybės. Ji turi būti kalbant ne tik apie premijas, bet ir apie valstybės stipendijas, rentas.

Vis dėlto džiugina tai, kad esame vis labiau matomi, o mūsų balso klausomasi. Tai ne tik 2021-ųjų darbas, to nuosekliai siekėme visus penkerius metus. Ir mes kalbame ne tik už save, sportininkus. Kalbame už visus Lietuvoje gyvenančius negalią turinčius žmones, kurių aplink mus yra daug daugiau, nei įsivaizduojame. Gal mūsų pergalės įkvėps ir padės ryžtis pokyčiams tuos, kurie dar abejoja savimi ar nedrįsta.

Mes, žmonės su negalia, esame visaverčiai visuomenės nariai. Nuostabu, kad 2021-ieji baigėsi Lietuvos sporto apdovanojimais, kuriuose kartu dalyvavo ir olimpiečiai, ir paralimpiečiai. Tai sektinas pavyzdys, kuriuo vadovautis turėtume visose mūsų valstybės visuomeninio gyvenimo srityse.

– Paralimpinio sporto laukia pokyčiai, nes kitąmet keisis sporto finansavimo modelis. Ko tikėtis?

– Geras klausimas, į kurį atsakymo, atrodo, neturi niekas. Šį klausimą dešimtis kartų uždaviau politikams, kurie inicijavo įstatymų pataisas, lemsiančias pokyčius. Kal-

„Nuostabu, kad 2021-ieji baigėsi Lietuvos sporto apdovanojimais, kuriuose kartu dalyvavo ir olimpiečiai, ir paralimpiečiai. Tai sektinas pavyzdys, kuriuo vadovautis turėtume visose mūsų valstybės visuomeninio gyvenimo srityse.“

bant tiesiai ir paprastai, pastaraisiais metais 75 proc. Lietuvos paralimpinio komiteto biudžeto sudaro loterijų bendrovės „Euloto“ parama. Nuo kitų metų vidurio šie pinigai mokesčių pavidalu bus nukreipti į valstybės biudžetą. Politikai daug žadėjo, kad Lietuvos paralimpinis komitetas finansiškai nenukentės. Esą iš biudžeto papildomai gausime ne mažiau, nei dabar gauname tiesiogiai iš mūsų partnerių „Euloto“. Tačiau nė vienas politikas negalėjo paaiškinti, kaip šis mechanizmas veiks. Pastatėme vežimą prieš arkli į tikimės, kad arklys tempis vežimą.

Sunku paaiškinti, kam reikėjo griauti tai, kas sėkmingai veikė daug metų. Vieną reformą jau turėjome 2018 m., bet nepasimokėme ir rizikuojame lipti ant dar vieno grėblio, kurį patys sau ant kelio numetėme. Norisi tikėti, jog politikai tesės pažadus, kad ir kaip naiviai tai skambėtų. Kitu atveju paralimpinis judėjimas bus nublokštas keleriais metais atgal ir nubrauktas visas mūsų darbas.

Jeigu ne loterijų parama, Lietuvos delegacija Tokijuje būtų perpus mažesnė, o medalių turėtume bent vienu

mažiau. Nes būtent dėl partnerių paramos galėjome vežti atletus į atrankos varžybas, rengti stovyklas. Ir tai daryti nuo metų pradžios, o ne nuo balandžio, kai mus pasiekia valstybės lėšos.

Sportas, deja, kol kas yra Lietuvos valstybės politikos paraštėse. Išskyrus kai kurių atskirų politikų norą ir pastangas padėti, už ką esame labai dėkingi. Bet to negana, reikia nacionalinio susitarimo, reikia kalbėtis.

– Bet rezultatai yra, tai gal ne viskas taip blogai?

– Galiu pasakyti, kad sportas Lietuvoje duoda rezultatų nemaža dalimi dėl idėinių žmonių aukojimosi. Plačioji visuomenė nemato trenerio, kuris mėnesiais rengia aklą plaukiką paralimpinėms žaidynėms ir dirba su juo net savaitgaliais, taip aukodamas savo ir šeimos laisvalaikį. Visuomenė nežino, kad mūsų paralimpinės rinktinės sporto medicinos gydytojas, kuris yra aukščiausios klasės specialistas, komandai padeda beveik už „ačiū“, atsisakydamas pelningų konsultacijų darbe. O kur dar asistentai, be kurių treniruotis negali sunkesnę negalią turintys atletai. Tokių žmonių, ačiū Dievui, turime.

Atskira kalba yra apie jaunus ir perspektyvius sportininkus, kurių valstybė nepalaiko niekaip. Šiandien tokiems atletams mokame stipendijas, kurioms lėšų duoda mūsų partneriai. Bet nežinome, kas bus po 2022 m. liepos 1 d., kai įsigalios įstatymų pataisos, keičiančios sporto finansavimo modelį. Bijau, kad jaunimas gali likti tuščiomis, o tai reikštų didelį pavojų paralimpinio sporto ateičiai.

Partnerių dėka iki šiol užkamšydavome didžiąją dalį

„Plačioji visuomenė nemato trenerio, kuris mėnesiais rengia aklą plaukiką paralimpinėms žaidynėms ir dirba su juo net savaitgaliais, aukodamas savo ir šeimos laisvalaikį. Visuomenė nežino, kad mūsų paralimpinės rinktinės sporto medicinos gydytojas, kuris yra aukščiausios klasės specialistas, komandai padeda beveik už „ačiū“. O kur dar asistentai, be kurių treniruotis negali sunkesnę negalią turintys atletai. Tokių žmonių, ačiū Dievui, turime.“

skylių, kompensuodavome valstybės asignavimų trūkumus. Bet kaip bus toliau, nežinau. Nežinau, kas laukia kai kurių paralimpinio komiteto projektų. Gerai, kad spėjome užbaigti Paralimpiečių krantinę. Tai buvo vienas

svarbiausių metų tikslų.

– Kuo svarbi Paralimpiečių krantinė?

– Pirmiausia ji svarbi kaip istorinės atminties objektas. Paralimpiečių krantinėje įamžinti visi Lietuvos sportininkai, iškovoję medalius parolimpinėse žaidynėse. Čia palikta vietos ir ateities prizininkams, jų pergalių atminimo lentelėms. Tauta turi žinoti savo istoriją, o Lietuvos paralimpiečiai ir jų pasiekimai yra mūsų istorijos dalis. Be to, galiu pasakyti, kad tai yra puiki vieta praleisti laisvalaikį. Jauki Neries krantinė, tikiuosi, taps ta vieta, kur kiekvienas po dienos darbų galės rasti poilsio oazę ir ramybę. O paralimpiečių istorijos, neabejoju, įkvėps ir padrąsins sunkiomis akimirkomis. Apsilankykite – nepasigailėsite.

– Kokie svarbiausi 2022-ųjų Lietuvos parolimpinio komiteto projektai?

– 2022-aisiais pristatysime mobiliąją programėlę „Parateam“, kurios akcentas bus integruotas virtualus žmonėms su negalia pritaikytų sporto objektų žemėlapis. Kiekvienas žmogus, turintis negalią, galės rasti informacijos apie artimiausią sporto salę, maniežą, baseiną, kurie pritaikyti sportuoti. Šis žemėlapis apims visą Lietuvą. Mūsų šalyje fiziškai aktyvūs yra mažiau nei 2 proc. žmonių su negalia. Tikimės, kad programėlė padės didinti šį skaičių ir paskatins fizinį aktyvumą. Programėlė neapsiribos žemėlapiu. Vartotojai čia ras paskutines naujienas apie parolimpinį sportą, jo herojus ir pergales. Visko kol kas negalime atskleisti, nes norime būsimiems vartotojams palikti ir staigmenų.

Tęsiame projektą „Mes draugiški negaliai“, per kurį negalią turinties žmonėms pritaikytus sporto objektus papuošia paralimpiečių simbolio gilės lipdukai. Šie objektai pateks į mano minėtą virtualų žemėlapi.

Tradiciškai neapleidžiame ir švietimo misijos. Nuolat lankomės šalies mokyklose, pasakojame vaikams apie parolimpinį sportą, pristatome jo herojus atletus. Matome didelį vaikų susidomėjimą ir turime idėjų dėl nacionalinio švietimo projekto. Tikimės, kad netrukus jis taps tikrove.

Kaip minėjau, yra daug nežinomybės dėl ateities, todėl projektus planuojame atsargiai. Jau pradėtus tęsiame, o kai kurias naujas idėjas kol kas pristabdome. Kol taps aiškiau, kaip gyvensime.

„2022 m. pristatysime mobiliąją programėlę „Parateam“, kurios akcentas bus integruotas virtualus žmonėms su negalia pritaikytų sporto objektų žemėlapis. Kiekvienas žmogus, turintis negalią, galės rasti informacijos apie artimiausią sporto salę, maniežą, baseiną, kurie pritaikyti sportuoti. Šis žemėlapis apims visą Lietuvą. Mūsų šalyje fiziškai aktyvūs yra mažiau nei 2 proc. žmonių su negalia. Tikimės, kad programėlė padės didinti šį skaičių ir paskatins fizinį aktyvumą.“

– **Paralimpiniai metai baigėsi. Ar 2022-ieji sportininkams bus kiek lengvesni?**

– Tikrai ne. Dėl pandemijos nukeltos Tokijo žaidynės pakoregavo ir kitą olimpinį ciklą. Jis truks trejus, o ne ketverius metus. Tai reiškia, kad laiko poilsui, eksperimentams, prie kurių buvome įpratę, lieka daug mažiau ar beveik nelieta. Juk Paryžiaus žaidynės jau 2024-aisiais. Pavyzdžiui, golbolo rinktinės birželį laukia pasaulio čempionatas, kuriame bus dalijami bilietai į Paryžių. Juos gaus trys geriausios komandos. Žaidėjams svarbu pasiimti tą kelią, kuo anksčiau, kad nereikėtų dar kitais metais dalyvauti paralimpiniame atrankos turnyre. Lengvaatlečių, plaukikų irgi laukia tarptautinės varžybos. Tiesa, šių sporto šakų paralimpinės atrankos kriterijai ir tvarkaraščiai dar nėra paskelbti. Ir kiti atletai pradėjo ar pradeda darbus visu pajėgumu. Kaip sakiau, laiko turime mažai.

Dar mažiau jo iki 2022 m. Pekino žiemos paralimpinių žaidynių. Vasario pabaigoje sužinosime, ar į jas pateks kalnų slidininkas Karolis Verbliugevičius ir jo gidas Vytenis Makauskas. Mūsų Trispalvė žiemos paralimpinėse žaidynėse plevėsavo tik kartą, 1994 m. Lilehameryje. Labai norėtusi, kad po beveik trijų dešimtmečių Lietuvos vardas vėl būtų minimas žiemos žaidynėse.

– **Tokijoje mūsų šaliai atstovavo keturių sporto šakų atletai. Kas galėtų papildyti komandą Paryžiuje?**

– Taip, Japonijoje turėjome keturių sporto šakų atstovus, tačiau atrankoje dalyvavo ir sėkmingai kovėsi ir kiti

sportininkai. Jie turi visas galimybes keliauti į Paryžių, jeigu sėkmingai pasirodys naujoje atrankoje. Kalbu apie triatloną, šaudymą, šaudymą iš lanko. Aišku, reikia ne tik pastangų, bet ir sėkmės, nes atranka sunki.

Didelė konkurencija tarp lengvaatlečių, jų per dešimt įvykdė Tokijo žaidynių normatyvus, tačiau išvyko trys, nes egzistuoja kvotų šalis sistema. Kreipsimės į Tarptautinį paralimpinį komitetą, kad persvarstytų sistemą. Prašysime didinti kvotą, nes turime daug aukšto lygio lengvaatlečių.

Panaši situacija ir dėl plaukikų. Iš trijų normatyvus turinčių plaukikų į Tokiją išvyko vienas. Tikrai galime deleguoti daugiau sportininkų, kurie pasirengę varžytis aukščiausiu lygiu.

– **Šį rudenį jūs buvote išrinktas į Europos paralimpinio komiteto Vykdomąjį komitetą ir sakėte, kad organizacijos laukia permainos. Kokios?**

– Pirmiausia noriu pasakyti, kad mano patekimas į šią poziciją yra Lietuvos paralimpinio komiteto darbo įvertinimas. Ten niekas šiaip sau nepatenka, reikia įgyti pasitikėjimą. Kalbant apie permainas Europos paralimpiniame komitete, norisi, kad organizacija augtų, stiprėtų. O tam potencialo ji tikrai turi, tik reikia dirbti. Tikiuosi, mums su naujai išrinktais kolegomis Vykdomajame komitete pavyks pasiekti permainų. Idėjų turiu, jų turi ir kiti komiteto nariai. Norėčiau pritaikyti kai ką iš darbo Lietuvos paralimpiniame komitete. Bet šios idėjos taps tikrove tik tuo atveju, jeigu vyks komandinis darbas. Esu nusiteikęs optimistiškai.

APDOVANOTI METŲ GERIAUSIEJI

2021 m. gruodžio 21 d. parodų rūmuose „Litexpo“ Vilniuje apdovanoti geriausi Lietuvos sportininkai, komandos ir treneriai. Olimpinio ir paralimpinio sporto atstovai pirmą kartą pagerbti bendrame apdovanojimų renginyje, kurį organizavo Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, Lietuvos paralimpinis komitetas ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Paralimpinio sporto metų geriausiuosius sveikino ir skulptūrėles „Sugautas vėjas“ įteikė Lietuvos paralimpinio komiteto vadovas Mindaugas Bilius, profesorius Vladas Algirdas Bumelis, profesorius Jūras Banyš, žurnalistas Edmundas Jakilaičius, atlikėjas Vidas Bareikis.

Metų sportininkas – **Edgaras Matakas**

Plaukikas Edgaras Matakas Tokijo vasaros paralimpinėse žaidynėse iškovojo bronzos medalį plaukdamas 50 metrų laisvuju stiliumi ir užėmė 5 vietą 100 metrų plaukimo krūtine rungtyje. Regėjimo negalią turintis kaunietis 2021 m. Europos žmonių su negalia plaukimo čempionate Portugalijoje iškovojo tris auksinius apdovanojimus: plaukdamas 50 bei 100 metrų laisvuju stiliumi ir 100 metrų krūtine. 2021 m. E. Matakas dirbo su treneriu Ramūnu Leonu.

Metų sportininkė – **Oksana Dobrovolskaja**

Lengvaatletė Oksana Dobrovolskaja viesulu įsiveržė į paralimpinio sporto aukštumas ir 2021 m. debiutavo Tokijo vasaros paralimpinėse žaidynėse, kur pateko į disko metimo varžybų finalą ir užėmė aštuntą vietą. Regėjimo negalią turinti O. Dobrovolskaja 2021 m. Europos žmonių su negalia lengvosios atletikos čempionate iškovojo ketvirtą vietą. 2021 m. sportininkė dirbo su treneriais Rimantu Plunge ir Jonu Burakovu.

Metų komanda – Lietuvos vyrų golbolo rinktinė

Lietuvos vyrų golbolo rinktinė 2021 m. iškovojo medalius ir Tokijo vasaros parolimpinėse žaidynėse, ir Europos čempionate. Parolimpiniame Tokijuje Lietuvos rinktinės vyrai vėl įrodė priklausantys elitui – nužygiavo iki mažojo finalo ir pasipuošė bronzos medaliais. Metus komanda baigė skambiu akordu Senojo žemyno pirmenybėse Turkijoje, kur penktą kartą istorijoje tapo Europos čempione. Lietuvos rinktinėi 2021 m. atstovavo Mantas Brazauskis, Artūras Jonikaitis, Justas Pažarauskas, Marius Zibolis, Genrikas Pavliukianecas, Nerijus Montvydas ir Normantas Prušinskas. Lietuvos rinktinė 2021 m. dirbo su treneriu Valdu Gecevičiumi, asistentais Sandra Šalčiūte ir Ugniumi Savicku.

Metų treneris – Ramūnas Leonas

Ramūnas Leonas 2021 m. pasiekė pačių aukščiausių rezultatų profesionaliame sporte. Plaukimo specialisto iš Kauno treniruojamas Edgaras Matakas iškovojo Tokijo vasaros parolimpinių žaidynių bronzos medalį, o prieš tai Europos žmonių su negalia plaukimo čempionate Portugalijoje nuskynė net tris auksinius apdovanojimus.

Metų proveržis – **Osvaldas Bareikis**

Dziudo imtynininkas Osvaldas Bareikis 2021 m. pasiekė kol kas didžiausią ir svarbiausią ilgametės karjeros pergalę – Japonijoje iškovojo Tokijo vasaros parolimpinių žaidynių bronzos medalį svorio kategorijos iki 73 kilogramų varžybose. Daugkartiniam Lietuvos dziudo ir sambo turnyrų prizininkui šios parolimpinės žaidynės buvo antros gyvenime. O. Bareikis 2021 m. dirbo su treneriu Algiu Mečkovskiu.

Renginio vedėjas Mindaugas Stasiulis pagyrė Metų sportininko Edgaro Mataką išvaizdą ir pavadino plaukiką naujuoju agentu Džeimsu Bondu.

Organizatoriai padarė staigmeną laisvalaikio muzikuojančiai Metų sportininkei Oksanai Dobrovolskajai – atlikėjas Vidas Bareikis lengvaatletei padovanojo gitarą.

Metų sportininką Edgarą Mataką atsiimti apdovanojimo į sceną lydėjo treneris Ramūnas Leonas ir mažoji plaukiko sesutė Viltė.

MES LIŪTAI – NE ALKANI KAČIUKAI!

Matyti ne akimis – širdimi. Pajusti. Išgirsti. Akimirksniu įvertinti. Ir aklai pasitikėti – koks stebuklingas žodžių žaismas! – šalia esančiaisiais. Vyrai užmerktomis akimis, bet atvira širdimi nediršo svajoti, tačiau paslapčia vylėsi laimėti. Nes negali būti čempionas, jei netiki, jei nepasitiki, jei neatiduodi viso savęs!

Tą dieną, kai arenoje „Yaşar Doğu Sport“ Samsūne – Turkijos uoste prie Juodosios jūros – suskambo „Tautiška giesmė“, o į viršų kilo Lietuvos trispalvė, penkių stotinių vyrų nereginiuose akyse suspindo ašaros. Žodžiai strigo gerklėje, bet ir nereikėjo nieko sakyti – dainavo jų širdys. Čempionų širdys.

Nerijus Montvydas, Justas Pažarauskas, Mantas Brazauskis, Artūras Jonikaitis, Normantas Prušinskas į Europos čempionatą Turkijoje išvyko tyliai ir nepridaliję pažadų. Jų buvo mažiau, nei turėtų būti, nes dėl traumų Marius Žibolis ir Genrikas Pavliukianecas buvo priversti atsitraukti. Todėl Lietuvos golbolo rinktinėje, kitaip nei varžovų komandose, buvo vos penki, o ne šeši žaidėjai.

Lietuvos golbolininkai ką tik pasibaigusiose 2020 m. Tokijo paralimpinėse žaidynėse iškovojo bronzą ir vieninteliai iš Europos komandų užkopė ant prizininkų pakylės. Tačiau Senojo žemyno čempionatas buvo naujas iššūkis. Naujas karas, kuriame kiekvienos rungtynės gali būti lemiamos.

Rinktinės vyrai mažai kalbėjo apie savo tikslus ir baimes, o jų buvo, dabar jau neslepia ir jie patys, nes komanda buvo ne tik mažesnė, bet ir gerokai pasikeitusi: priimtas

naujokas N. Prušinskas, kai kuriems žaidėjams teko keisti poziciją.

Jiems už nugaros kalbėjo kiti. Stengdamiesi nekelti panikos, bet vis dėlto šiek tiek baugindamiesi, kad Europos čempionatas vienai tituluočiausių jo rinkinių netaptų pabaiga. Kad tie vyrai, kurie metai po metų džiugino trofėjais, negriūtų veidu į purvą, nes jų buvo mažiau, nes jie buvo priversti vaidinti svetimus vaidmenis. Jie stengėsi likti narsūs – ir dėl savęs, ir dėl greta esančiųjų. Liūtaširdžiai kitaip nemoka.

Jie beveik nekalbėjo, bet ėjo ir darė. Griuvo ir kėlėsi. Rijo karčią piliulę – tam, kad pasveikę į aikštę grįžtų dar stipresni.

Prieš čempionatą, ir per jį, žodžių buvo nedaug. Bet kai nutilo muzika ir užgeso šviesos, 2021-ųjų Europos čempionai Lietuvos golbolininkai ištarė žodžius, kurie jiems buvo svarbiausi.

Liūtai. Ši tradicija radosi dar prieš 2016 m. Rio de Žaneiro paralimpines žaidynes, kai per draugišką turnyrą pietaujant kažkuris rinktinės narys prisikrovė itin daug maisto.

„Alkanas liūtas nemedžioja“, – tarstelėjo treneris, o

golbolininkai prie stalų atrišo liežuvius. Juokelis po juokelio jie tapo liūtais – ne alkanais kačiukais.

„Trys, du, vienas“, – prieš kiekvienas Europos čempionato rungtynes ištardavo kapitonas N. Montvydas. O rankas sudėjusi komanda užriaumodavo: „Liūtai!“

„Viens, du, trys“, – tęsdavo kapitonas. „Lie-tu-val!“ – nuaidėdavo į arenos palubes.

„Tie liūtai tarsi komandos stiprybės ir nenugalimumo įrodymas. Tas žodis mus užveda, nes mes nenorime būti kačiukai, norime būti liūtai“, – sakė A. Jonikaitis.

Vienybė. Pandemija pakeitė pasaulį neatpažįstamai. Pasikeitė ir žmonės. Nežinia dėl ateities, grėsmingo viruso baimė, nepasitikėjimas priimančiais svarbius sprendimus atvėrė ilgai tvinkusius pūlinius. Visuomenė susiskaldė ir tapo labiau pažeidžiama.

Bet Lietuvos golbolo rinktinė kaip visada vieninga. Visi jos nariai siekė vieno tikslo, nesidairydami į šalis.

„Palaikėme vienas kitą nepaisydami nieko. Net tuomet, kai nesisekdavo ar klysdavome“, – patikino M. Brazauskis. Per pandemiją ir dėl jos paskelbtus karantinus jau ir taip draugiška komanda sulipo dar labiau. Greičiausiai todėl, kad turėjo galimybę nuolat drauge treniruotis. Buvo nedidelė dviejų mėnesių pertrauka, bet paskui visi dar energingiau kibo į darbą.

„Mums pasisekė, kad visi gyvename Vilniuje. Ar daug žinote rinktinių, kurių žaidėjai gyvena viename mieste?“ – klausė A. Jonikaitis.

Jie turėjo laiko ir galimybių vienas kitą itin gerai pažinti. Rasti komandos draugų stipriąsias ir silpnąsias vietas, išmokti kalbėtis žodžiais, kurie padrąsina ir įkvepia.

Europos čempionate jie susitikdavo ne tik per treniruotes ar rungtynes. Apskritai beveik nesiskirdavo: iš miego keldavosi panašiu laiku, drauge eidavo valgyti, drauge leisdavo laisvalaikį, o vakarais palinkėdavo vieni kitiems labos nakties.

Atmosfera. Rinktinė tarsi šeima. Gera ar bloga ji būtų, kitos neturi. Bet Lietuvos golbolo rinktinė – tokia šeima, į kurią visada norisi grįžti. Pasipasažinti, jei kas neduoda ramybės. Pasitarti, jei nesi tikras dėl savo sprendimo. Drauge išliūdėti nesėkmę ir pasidalyti pergalės džiaugsmu.

„Kad ir kas nutiktų, visada palaikome vienas kitą. Juk pasitaiko, kad tai vienam, tai kitam kas nors nepavyksta, tačiau po klaidų nebūni pasmerktas. Kaip tik tave palaiko, papplekšoja per petį ir nuramina, kad kitą kartą tikrai pasiseks. Geras žodis reiškia itin daug“, – įsitikinęs rinktinės naujokas N. Prušinskas.

Europos čempionatas Turkijoje jam buvo pirmosios

oficialios varžybos su Lietuvos rinktinės marškinėliais, tad rankos ir kojos kartais drebėjo. Tačiau komandos draugų palaikymas su jauduliu padėjo susidoroti.

Tą žodžiais nenusakomą komandos atmosferą padėjo kurti ir žinojimas, kad niekas nespardys parkritusių, nes rinktinė dėl aibės priežasčių buvo kitokia nei per neseniai pasibaigusias Tokijo žaidynes.

„Negaliu sakyti, kad buvome atsipalaidavę, nes mes visada norime laimėti. Tačiau neįsivaikome spaudimo tik laimėti, tad atsikratėme ir nereikalingos įtampos“, – patikino J. Pažarauskas.

Susitelkimas. Lietuvos golbolo rinktinė Samsūne siekė bendro tikslo. Ji iš tiesų buvo stiprus kumštis, nes vietoj šešių pirštų šįsyk turėjo būtent tiek, kiek jų yra vienoje rankoje.

„Ir kiekvienas šių pirštų turėjo iš savęs išspausti viską, ką tik gali. Golbolas – ne lengvoji atletika, kur atsakai tik už save. Komandoje svarbūs visi nariai ir jei tik kliba nors vienas varžtelis, gali būti bėdų. Mes neturėjome silpnų grandžių. Net atsarginiai buvo mūsų jėga, nes bet kuris galėjome keisti bet kurį“, – patikino A. Jonikaitis.

Golbolininkai neslepia girdėję pasvarstymų, kad Europos čempionatas jiems gali būti nesėkmingas. Bet tie pasvarstymai buvo lyg buliui raudona skepeta – pakurstė kaitrią ugnį dar labiau ir privertė susitelkti kovai.

„Daug metų žengiamo koja kojono, tad nė vieno nereikėjo raginti. Visi žinojome, kad į čempionatą atvykome ne skaniai pavalgyti, ne pagulėti paplūdimyje, o žaisti“, – teigė A. Jonikaitis.

Drąsūs sprendimai. Dėl traumų iškritę du rinktinės nariai G. Pavliukianecas ir M. Zibolis lyg tyčia žaidžia toje pat pozicijoje – kairiajame krašte, tad prieš Europos čempionatą skubiai teko ieškoti išeičių, kaip užkišti atsivėrusią spragą.

N. Montvydas buvo priverstas iš dešinio krašto trauktis į kairįjį, A. Jonikaitis į kairę pasislinko iš centro.

5

LIETUVOS VYRŲ GOLBOLO RINKTINĖ
EUROPOS ČEMPIONE TAPO PENKTĄ
KARTĄ

4

EUROPOS ČEMPIONŲ TITULUS LIETUVIAI
SUSIGRAŽINO PO 4 METŲ PERTRAUKOS

„Toje pozicijoje beveik nesame žaidę, juolab per rimtas varžybas. Tai buvo itin drąsus sprendimas, bet neturėjome pasirinkimo. Kita vertus, gal ši rokiruotė varžovus išmušė iš vėžių“, – svarstė N. Montvydas.

Keisti poziciją nėra lengva. Golbolininkai žaidžia akliinoje tamsoje. Ne visi jie neregia, kai kurie tik itin silpno regėjimo, bet visi be išimties dedasi tamsius akinius, kad nieko nematytų. Aikštėje jie orientuojasi pagal garsą.

Pakeitus poziciją, skambantis kamuolys atskrieja iš kitos nei įprasta pusės. Tad ginantis kamuolį tenka ir blokuoti iš kitos pusės, nei esi pratęs: esi priverstas tapti tarsi veidrodiu savo paties atspindžiu.

Kitų metų birželį – pasaulio čempionatas Kinijoje. Jei G. Pavliukianecas ir M. Zibolis nespės pasveikti, gali būti, kad jau išbandytą sprendimą patraukti kai kuriuos žaidėjus iš įprastos pozicijos rinktinė naudos ir toliau.

Valia. Čempionatas – tik galimybė pasitikrinti, ko išmokai diena po dienos sunkiai dirbdamas ir kiek iš tiesų esi pajėgus. Tarsi vyšnia ant torto. Tas nematomas juodas darbas itin sunkus ir fiziškai, ir psichologiškai.

„Net tuomet, kai nieko nesinori, turi perlipti per save ir eiti treniruotis. Be to, privalai stebėti, ką dedi į burną, kad turėtum pakankamai jėgų ir energijos. Tam reikia valios pastangų“, – neslėpė N. Prušinskas.

Visi rinktinės žaidėjai diena po dienos, metai po metų kovoja su nuovargiu ir pagundomis, bet visų lig vieno geležinė valia tas kovas laimi.

Tvarkaraštis. Fortūna, kad ir kokia aiškina kartais būtų, šįkart buvo lietuviams palanki. Čempionato tvarkaraštis buvo toks, kokio reikėjo traumų išretintai Lietuvos rinktinėi: po rungtynės per dieną ir pakankamai laiko atgauti jėgoms iki kitos dvikovos.

„Tas lengvas tvarkaraštis buvo sudėliotas tarsi specialiai mums“, – juokėsi M. Brazauskis.

Varžovai. Nors Lietuva vienintelė iš Europos komandų Tokijuje lipo ant garbės pakylės, tai nebuvo pranašumas žemyno pirmenybėse. Veikia priešingai. Prieš kiek daugiau kaip mėnesį pelnyti paralimpiniai apdovanojimai Samsūne buvo savotiškas lietuvių Achilo kulnas, mat varžovai tik su dar didesniu įsiūčiu kibo į gerklę.

Visi norėjo laimėti prieš Lietuvą. Pavyko tik belgams, jie per grupės rungtynes įveikė lietuvius 7:5.

Belgijos rinktinės džiaugsmas buvo neišmatuojamas. Tačiau nors įveikė paralimpinius prizininkus, galiausiai ši komanda liko be apdovanojimų.

„Galite tik įsivaizduoti, kaip visiems buvo svarbu mus nugalėti. Tad kiekvienas rungtynes žaidėme taip, tarsi

jis būtų paskutinės“, – pabrėžė N. Montvydas.

Alkis. Peržengę pusfinalio barjerą, Lietuvos golbolo rinktinės žaidėjai bandė skaičiuoti, kelintas tai finalas kiekvienam iš jų. Vienam – trečias, kitam – šeštas, dar kitam – irgi ne pirmasis. Tik naujokui N. Prušinskui finalas su Ukraina buvo krikštas.

„Europos čempionate, taip pat ir per kitas varžybas, jau esame taip aukštai kilę. Tad per lemiamą kovą žaisdami nejautėme didelio jaudulio. Ne kartą buvome tokioje situacijoje, todėl svarbiausia buvo nepamesti galvos ir likti psichologiškai stipriems“, – sakė M. Brazauskis.

Nuo 1998-ųjų, kai pasaulio čempionate iškovojo pirmuosius apdovanojimus – bronzą, nepriklausomos Lietuvos golbolo rinktinė nuolat buvo tarp grėsmingiausių šio sporto planetos komandų.

2021 m. rugpjūtį ir rugsėjį lietuviai Tokijuje dalyvavo jau šeštose paralimpinėse žaidynėse ir iškovojo bronzą. 2000 m. Sidnėjyje ir 2008 m. Pekine Lietuvos golbolininkai laimėjo sidabrą, o 2016 m. Rio de Žaneire tapo paralimpiniais čempionais.

Vien iki Europos čempionato finalo Samsūne lietuviai šešiskart žaidė žemyno pirmenybių lemiamas rungtynes, keturis kartus jas laimėjo ir tapo čempionais. Sąskaitoje – ir trys pasaulio čempionato finalai, du jų laimėti.

Tačiau pergalės nepasotino laimėjimų vis dar alkanos rinktinės.

„Mes vis dar turime noro žaisti, kautis ir laimėti. Mums dar neužtenka titulų. Tačiau neapsigaukite: nesame tie, kurie duris koja atidarinėja. Golbolo lygis pasaulyje ir Europoje itin kyla, tad laimėti darosi vis sunkiau. Tapti čempionu nėra taip lengva, kaip kai kuriems atrodo“, – teigė N. Montvydas.

Pasididžiavimas. Jauniausias rinktinės narys ir jos naujokas 22-ėjų N. Prušinskas neslepia, kad stovėdamas ant čempionų laiptelio iš džiaugsmo vos sulaukė ašaras. Skambant „Tautiškai giesmei“ gerklėje įstrigo kamuolys, tad jis laikėsi iš paskutiniųjų, kad nepravirtų.

„Tai nerealus jausmas, – prisiminė Normantas. – Kai taria Lietuvos vardą, jauti žodžiais nenusakomą pasididžiavimą savimi, komanda, savo valstybe.“

Treneris. Europos čempionatas rinktinėje buvo paskutinis treneriui Valdui Gecevičiui.

V. Gecevičius prie Lietuvos vyrų golbolo rinktinės vairo 2019 m. stojo po dviejų dešimtmečių moterų krepšinyje. Su golbolininkais Fort Veine laimėjo atranką į Tokijo paralimpines žaidynes, Tokijo bronzą ir Europos čempionato auksą. Tačiau Lietuvos golbolo rinktinė nutarė žengti nauju keliu.

ŽAIDYNĖS – AUKŠČIAUSIAS TAŠKAS IR TEISĖJAMS

Nesibaigianti įtampa, nuolat klausiantys žvilgsniai ir apskritai visa žaidėjų bei trenerių kūno kalba neleisdavo užsimiršti nė sekundei. Kiekvienos rungtynės – tarsi mūsų laukas. Lietuvos golbolo rinktinės vyrai daug reikalauja ne tik iš savęs – ir iš teisėjų. „Turėdami tokią tituluotą komandą, patys augome su ja“, – teigė Vaida Pokvytytė. Jai antrino kolega Romualdas Vaitiekus: „Dirbti su lietuviais buvo ištis sunku.“ Tačiau tos sunkios pamokos buvo vertingos, o golbolo teisėjai iš Lietuvos kilo pripažinimo laiptais, kol galiausiai V. Pokvytytė ir R. Vaitiekus pasiekė aukščiausią viršūnę ir buvo pakviesti dirbti Tokijo paralimpinėse žaidynėse.

Žaidynės, baigiančios juodo sunkaus darbo ketverių metų ciklą, – ne tik kiekvieno sportininko bei trenerio, bet ir teisėjų svajonė. Kvietimas į jas – pripažinimas, kad nešvaistei laiko veltui ir tai, ką darei, darei teisingai.

Kaunietė Vaida Pokvytytė ir panevėžietis Romualdas Vaitiekus kvietimą į Tokiją gavo dar 2019 m. Tačiau dėl COVID-19 pandemijos žaidynės metams nukeltos, tad į jas išvyko tik 2021-ųjų rugpjūtį.

Šio pripažinimo abu lietuviai golbolo teisėjai siekė kelis dešimtmečius. Dirbo daug, aukojo laisvadienius ir net asmeninius pinigus: už darbą net aukščiausio rango varžybose golbolo arbitrams atlyginimas nemokamas. Jie mokėsi teorijos, akylai stebėjo golbolininkų veiksmus aikštėje ir dirbo su savimi, nes atlaikyti milžinišką spaudimą įstengia ne visi.

„Teisėjo darbas pats blogiausias pasaulyje. Kas kaltas, jei komanda pralaimi? Tik teisėjas!“ – šyptelėjo 38 metų V. Pokvytytė. O nugalėtoja aikštėje dažniausiai būna tik viena iš dviejų komandų. Rečiau dvikova baigiasi lygiosiomis.

Dukart įbrido į tą pačią upę

45-erių R. Vaitiekus su golbolu susipažino prieš beveik tris dešimtmečius. Tuomet vos aštuoniolikos sulaukusį jaunuolį Panevėžio aklyjų ir silpnaregių sporto klubo „Šviesa“ prezidentas paprašė nuvežti komandą į varžybas Vilniuje.

Romualdas buvo tik vairuotojas ir padavinėjo vandenį žaidėjams, bet greitai ir pats pradėjo gyventi golbolo ritmu. Šios šakos teisėjų Lietuvoje itin stigo, tad R. Vaitiekus netrukus pradėjo teisėjauti.

*„Teisėjo darbas pats blogiausias pasaulyje.
Kas kaltas, jei komanda pralaimi?
Tik teisėjas!“*

Vaida Pokvytytė

Bet 1998 m. jaunas 22-ejų vyras geram dešimtmečiui išvyko į Jungtinę Karalystę. Londone jis dirbo įvairius darbus ir nė vienas jų neturėjo nieko bendra su golbolu. R. Vaitiekus niekada nesvarstė likti užsienyje, tad prakutęs grįžo į gimtąjį Panevėžį, įsuko verslą ir dabar turi įmonę, prekiaujančią naudotais automobiliais. O į golbolą grįžo lygiai tuo pat keliu, kaip ir anksčiau atėjo. „Manęs vėl paprašė nuvežti komandą į varžybas, o aš ir vėl užkibau“, – juokėsi panevėžietis.

Netrukus jis išlaikė egzaminus pirmojo lygio teisėjo kategorijai, po poros metų – antrojo, dar po kelerių metų gavo trečiojo lygio teisėjo kategoriją, suteikiančią teisę

dirbti visose svarbiausiose golbolo varžybose.

Tikėjosi gerai praleisti laiką

V. Pokvytytės kelias į golbolą buvo kitoks. Buvusi Lietuvos dziudo rinktinės narė dėl peties traumos anksti baigė profesionaliai sportuoti, bet sportu vis tiek itin domėjosi, tad įstojo studijuoti taikomosios fizinės veiklos į tuometę Lietuvos kūno kultūros akademiją (dabar – Lietuvos sporto universitetas).

Lietuvos vyrų golbolo rinktinė jau skynė laurus tarptautinėse varžybose, bet šios šakos teisėjų mūsų šalyje itin stigo, tad akademijos studentai ir dėstytojai buvo pakviesti į kursus. Aktyvi studentė su dar keliais bendramoksliais susidomėjo labiausiai dėl to, kad tikėjosi gerai praleisti laiką Vilniuje.

„Pavasario sesija buvo į pabaigą, kaip tik apsigyniau kursinį darbą, tad pamaniau, kodėl ne. Gyvensime gerame viešbutyje, bus visai neblogos atostogos. Tačiau

nuo ryto iki vakaro klausėmės paskaitų anglų kalba.

Paskui visi išlaikėme egzaminus pirmojo lygio kategorijai gauti, o tada gavome praktinį egzaminą – iškart reikėjo teisėjauti tarptautiniame turnyre. Stresas buvo didžiulis. Maniau, kur aš čia pakliuvau! Siaubingai pavargau ir išsekau emociškai, bet atsilaikiau. Iš mūsų 8 ar 9 žmonių būrio galiausiai likau tik aš viena“, – teigė nuo 2004 m. teisėjaujanti V. Pokvytytė.

Su tituluotais dirbti lengviau

Pradžią buvo sunki. Lietuvos golbolininkai jau raškė apdovanojimus: 2000-aisiais Sidnėjuje pirmąsyk kopė ant paralimpinių žaidynių pakylas – iškovojo sidabrą, buvo pasaulio vicečempionai ir bronzos medalio laimėtojai, Europos vicečempionai. O lietuviai teisėjai tik mokėsi dirbti golbolo – šakos, apie kurią iki tol mažai žinojo, – aikštėje.

„Lietuviai žaidėjai jau tuomet buvo labai pajėgūs pasaulyje. O čia žiopių teisėjų komanda, kuri dar nelabai žino, su kuo valgomas tas golbolas, – ironizavo V. Pokvytytė. – Per metus teisėjauti gaudavome gal tik

tris kartus. Itin mažai, turint galvoje, kad trūksta patirties. Bet golbolininkai mus neįtikėtinai spausdavo. Augome drauge su jais. Jei Lietuvoje nebūtume turėję tokios geros komandos, neturėtume ir tiek aukščiausio lygio teisėjų. Dabar net keturi lietuviai turi trečiąją kategoriją.“ Tie aukšto meistriškumo sportininkai buvo reiklūs ir sau, ir teisėjams. Šie turėdavo aiškintis dėl kiekvienos klaidos aikštėje ir teisindavosi, kad dar yra per mažai patyrę. Bet kaskart į aikštę eidavo maksimaliai susikaupę.

2007-aisiais buvo įkurta Lietuvos golbolo teisėjų asociacija. Ji rengė projektus, kurie leisdavo teisėjams dažniau išvykti į tarptautinius turnyrus ir kaupti patirtį. Arbitrai aukėjo ne tik laisvalaikį, kartais tekdavo eiti nemokamų atostogų, kad galėtų išvykti teisėjauti, nors už tai negaudavo jokio atlygio. Tačiau tobulėjo patys. Važiuoti drauge į turnyrus teisėjus kviesdavo ir Lietuvos rinktinė.

„Vieną sezoną kiekvieną mėnesį vykdavau kur nors teisėjauti. Pasitaikė, kad į turnyrą, palikusi šeimą, išvykau per Velykas. Juk laukė pasaulio čempionatas, kuriame turėjau dirbti, o man reikėjo dar pasimokyti“, – pasakojo V. Pokvytytė. Dabar jos dukteriai 21-eri, bet tada buvo maža ir prisirišusi prie motinos, ir šiai plysdavo širdis, kai reikėdavo skirtis.

Vargino ne tik nuolatiniai išsiskyrimai su šeima. Sekino milžiniškas psichologinis spaudimas, kurį dirbdami aikštėje patirdavo teisėjai.

Lietuvos, Švedijos, Suomijos rinktinės, kurioms lietuviai teisėjaudavo itin dažnai, buvo ne tik reiklios, bet ir mokėjo be žodžių parodyti, kad yra kuo nors nepatenkintos.

„Suomiai, švedai ir lietuviai buvo tas trio, kuris teisėjus spausdavo negailestingai. Net ir įdomesnio žaidėjų elgesio pasitaikydavo, – prisiminė V. Pokvytytė. – Tokio, kai nežinai, turėtum bausti ar ne. Pavyzdžiui, fiziologinių reiškinių, kaip raugėjimas. Kai nesupranti, ar čia natūraliai žaidėjas taip daro, ar tyčia.“

Pasitaikė, kad Graikijos komandos treneris teisėjavimo pradinukę lietuvę išplūdo nesirinkdamas žodžių. „Išties pridariau šiurkščių klaidų, bet po tokio išpuolio švilpti buvo dar sunkiau, – prisipažino V. Pokvytytė. – Tik laukiau, kad greičiau baigtųsi rungtynės. Tiesa, po jų graikas atsiprašė už netinkamą elgesį. Turėjau jam skirti pražangą už nesportinį elgesį, bet tada neišdrįsau.“

R. Vaitiekus irgi neslepia, kad daugiausia velnių gaudavo nuo lietuvių: „Kuo labiau jie mus spaudė, tuo labiau stengėmės. Kita vertus, kuo aukštesnis žaidėjų lygis, tuo ir teisėjams lengviau dirbti: golbolininkai mažiau krenta, todėl ir švilpti tenka rečiau.“

Panevėžietis juokiasi, kad sunkiausia būdavo stebėti, kaip žaidžia Lietuvos rinktinės žvaigždė Henrikas Pavliukianecas. Jo metimas buvo toks stiprus, kad teisėjai privalėdavo įtempti akis ir stebėti, ar golbolininkas viską padarė tinkamai, ar neperžengė linijos.

Lietuviai ilgai turėjo kovoti ir su įsitikinimu, kad teisėjai į varžybas atvyksta tik gerai praleisti laiko. Kad turnyrai užsienyje jiems tarsi atostogos, kai nereikia dėl nieko jaudintis.

Tais laikais ištis pasitaikydavo audringų teisėjų vakarėlių, išgertuvių, bet neetiškai teisėjai galiausiai patys neatlaikė konkurencijos. O apie jų atostogas per turnyrus jau

„Augome drauge su jais. Jei Lietuvoje nebūtume turėję tokios geros komandos, neturėtume ir tiek aukščiausio lygio teisėjų.“

Vaida Pokvytytė

seniai niekas nekalba, nes visi supranta, kad arbitrai aukoja savo laiką ir finansus.

Nors kelionės į turnyrą išlaidos teisėjams kompensuojamos, atlyginimo tenka atsakyti. Lietuvos sporto universiteto mokslo darbuotoja biomedicinos mokslų daktarė V. Pokvytytė, pavyzdžiui, neseniai atsisakė dirbti per varžybas Portugalijoje, nes suskaičiavo, kad ten vykdamą prarastų apie tūkstantį eurų pajamų.

Atsuka juostelę galvoje

Vis dėlto, kad ir kaip sunku kartais būdavo, golbolas įtraukė ir Vaidą, ir Romualdą.

„Smagu, kad gali išvažiuoti, su žmonėmis pabendrauti, su draugais susitikti. Laikui bėgant, teisėjai tampa lyg šeima“, – šypsojosi R. Vaitiekus.

V. Pokvytytei nuolatiniai susitikimai su seniai pažįstamais kolegomis irgi teikia daug džiaugsmo.

„Mane visada labai traukė pažintys, kelionės. Dirbant šį darbą plečiasi akiratis, sutinki daug naujų žmonių“, – teigė teisėja.

Golbolas – itin įdomus ir įtraukiantis sportas. Aukščiausio rango varžybose daug greičio ir jėgos, o kone prie žemės palinkę teisėjai vanago žvilgsniu stebi, ar kamuolys ištis atsidūrė vartuose, ar nenusižengta taisyklėms, ar metant neperžengta linija.

Geras golbolo teisėjas privalo turėti greitą reakciją ir geležinius nervus. „Be stipraus charakterio nieko nepadarysi, nes komandos nuolat tikrina teisėjo įgūdžius ir siunčia signalus, kad tikėjosi kitokio sprendimo, todėl labai svarbu nepalūžti“, – sakė V. Pokvytytė.

Ir Vaida, ir Romualdas dirbdami vadovaujasi pagrindine taisykle: aikštėje teisėjas visada teisus!

„Smagu, kad gali išvažiuoti, su žmonėmis pabendrauti, su draugais susitikti. Laikui bėgant, teisėjai tampa lyg šeima.“

Romualdas Vaitiekus

Jei tik pradėsi abejoti savo sprendimais, dirbti bus neįmanoma. Klaidų pasitaiko – teisėjai nėra neklystantys Dievai. Jie irgi atsuka juostelę galvoje, jei jaučiasi priėmę netinkamą sprendimą, jie irgi nemiega naktimis, veiksmas po veiksmo prisimindami rungtynių eigą.

V. Pokvytytei tokia dvikova pasitaikė ir per Tokijo žaidynes. „Itin pajėgios komandos niekada nedaro kvailių klaidų, tad ir teisėjui yra mažesnė tikimybė susimauti. Bet būna silpnėsių komandų.

Tokijuje dirbau per JAV ir Egipto moterų rungtynes. Amerikietės buvo visa galva pranašesnės, o egiptietės nuo pradžių kėlė chaosą, nes nežino kai kurių taisyklių, – pasakojo V. Pokvytytė. – Pirmą kėlinį atlaikėme ir kontroliavome žaidimą. Antrojo pradžioje padariau klaidą. Pasitarusi su kolega, priėmiau netinkamą sprendimą ir kamuolį atidaviau ne tai komandai.

Ta klaida neturėjo reikšmės galutiniam rezultatui, nes jis ir taip buvo aiškus, bet tu pats supranti, kad nusiritai drauge su ta prastesne komanda. Visą naktį ne tik aš, bet ir kolega apie tai mąstėme. Paskui ir per kasdienį teisėjų susirinkimą teko aiškintis, kodėl priėmiau tokį sprendimą.“

Klaidų Tokijuje pasitaikė ir dėl to, kad pirmąsyk teisėjams teko dirbti su švilpukais, kuriais garsas išgaunamas ne pučiant, o spaudžiant ranka.

„Nesame prie tokių pratę, tad buvo, kad stipriau spustelėjęs sušvilpdavai du kartus, o ne kartą“, – paaiškino R. Vaitiekus. Du švilptelėjimai golbole paprastai reiškia, kad pelnytas įvartis.

Vis dėlto didelių klaidų panevėžietis Tokijuje išvengė. Gal dėl to buvo paskirtas dirbti per paralimpines vyrų finalo rungtynes tarp Brazilijos ir Kinijos.

„Tai svarbiausios mano karjeros rungtynės“, – šyptelėjo panevėžietis.

Tokių svarbių rungtynių abiem, matyt, bus ir daugiau, nes abu norėtų grįžti į žaidynes. Vaida svarstė, kad jai užtektų ir vieno, o tada, matyt, būtų laikas baigti karjerą. Tačiau Tokijo žaidynės dėl pandemijos suvaržymų buvo pernelyg uždaros.

Iki Paryžiaus žaidynių vos treji metai. Per jas, tikisi ir R. Vaitiekus, ir V. Pokvytytė, ne tik vėl švilps golbolo varžybų aikštėje, bet ir galės pagaliau pajusti tikrąją paralimpinių žaidynių dvasią.

PARYŽIUJE – REKORDINIS MOTERŲ SKAIČIUS

2024 m. Paryžiaus vasaros parolimpinėse žaidynėse startuos rekordinis moterų sportininkių skaičius. Moterys pasidalins 235 medalių komplektus – 8 daugiau nei 2020 m. Tokijo parolimpinėse žaidynėse. Dėl medalių Prancūzijoje varžysis mažiausiai 1 859 sportininkės – 77 daugiau, nei startavo Japonijoje.

Tai beveik dvigubai daugiau nei 2000 m. Sidnėjaus vasaros parolimpinėse žaidynėse, kur moterims buvo skirta 990 vietų. 235 medalių komplektai – net 28 proc. daugiau nei 2004 m. Atėnų parolimpinėse žaidynėse, kur moterys kovojo dėl 183 medalių komplektų.

Tarptautinis parolimpinis komitetas (TPK) paskelbė, kad Paryžiaus vasaros parolimpinėse žaidynėse iš viso dalyvaus 4 400 paraatletų ir jie pasidalins 549 medalių komplektus 22 sporto šakose.

Siekdamas į varžybas įtraukti kuo daugiau paraatletų, turinčių didelių specialiųjų poreikių, TPK padidino medalių komplektų skaičių trijose sporto šakose: bočios, dziudo imtynių ir irklavimo.

„Paryžiaus žaidynėse įgyvendinsime dvi parolimpines ambicijas, suteiksime daugiau galimybių varžytis moterims ir sportininkams, turintiems didelių specialiųjų poreikių, – sakė TPK prezidentas Andrew Parsonsas.

1 859

MAŽIAUSIAI TIEK MOTERŲ VARŽYSIS
2024 M. PARYŽIAUS PAROLIMPINĖSE
ŽAIDYNĖSE

235

TIEK MEDALIŲ KOMPLEKTŲ PARYŽIAUS
PAROLIMPINĖSE ŽAIDYNĖSE PASIDALINS
SPORTININKĖS

8

TIEK RINKTINIŲ VARŽYSIS VISOSE
PENKIOSE KOMANDINĖSE PARYŽIAUS
PAROLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ SPORTO ŠAKOSE

Per 25 metus moterų parolimpinėse žaidynėse beveik padvigubės. Tai žaibiška pažanga, tačiau mūsų laukia dar daug darbo.

Patvirtinus Paryžiaus žaidynių programą, nacionaliniai komitetai ir atletai jau gali pradėti rengtis 2024 m. parolimpinėms žaidynėms, kurios bus nuostabios.“

Nuspręsta nuo 10 iki 8 sumažinti dalyvių skaičių visų penkių komandinių sporto šakų turnyruose. Viena šių sporto šakų – golbolas. Lietuvos vyrų golbolo rinktinė yra iškovojo keturis parolimpinius medalius: 2000 m. Sidnėjuje ir 2008 m. Pekine sidabrą, 2016 m. Rio de Žaneire auksą, 2021 m. Tokijuje bronzą.

„Lietuvos vyrų golbolo rinktinėi, kaip ir kitų šalių

komandoms, tai reiškia viena – dar didesnę konkurenciją ir sunkesnį kelią į parolimpines žaidynes. Kelialapių dalybos prasidės jau 2022 m. vasarą pasaulio čempionate, kur lietuviai turės pirmą galimybę iškovoti bilietą į Paryžių.

Džiugu, kad žaidynėse daugėja moterų, o parolimpinis judėjimas sparčiai artėja prie didžiojo tikslo – visiškos lyčių lygybės. Šia kryptimi visi: Neįgaliųjų ir Aklyjų sporto federacijos, Parolimpinis komitetas, turime dirbti ir Lietuvoje“, – sakė Lietuvos parolimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilus.

Paryžiaus vasaros parolimpinės žaidynės vyks 2024 m. rugpjūčio 28–rugsėjo 8 d. Prancūzijoje.

MOBILIOJI PROGRAMĖLĖ JAU PAKELIUI

Speciali mobilioji programėlė, padėsianti ir įkvėpsianti sportuoti dar daugiau negalią turinčių žmonių, bus pristatyta jau 2022 m. pavasarį. Lietuvos paralimpinio komiteto kuriamoje programėlėje vartotojai ras virtualų žemėlapi, kuriame bus pažymėti negalią turintiems žmonėms prieinami sporto objektai visoje šalyje. Be to, ji leis skaityti paralimpinio sporto naujienas, susipažinti su ryškiausiais jo herojais.

Lietuvos paralimpinio komiteto projektas „Mes draugiški negaliai“ pradėtas prieš metus, per šį laiką prie iniciatyvos prisijungė jau beveik dvi dešimtys šalies savivaldybių.

Žmonėms, turintiems negalią, prieinamus sporto infrastruktūros objektus visoje Lietuvoje žymi specialūs lipdukai su paralimpiečių ženklu gile.

Jau 2022 m. pavasarį negalią turintiems žmonėms tinkamus sporto objektus sujungs virtualus žemėlapis, kuris aprėps visas Lietuvos savivaldybes ir bus prieinamas per mobiliąją programėlę.

„Mobilioji programėlė jau kuriama. Norime, kad negalią turintys žmonės vienoje vietoje rastų visą informaciją apie galimybes sportuoti, leisti laiką aktyviai. Žemėlapis informuos, kokiam mieste, kokiam objekte, kokia sporto šaka gali užsiimti žmogus.

Be to, programėlė turės kitų naudingų funkcijų. Čia bus galima rasti patarimų sportuojantiems, skaityti naujienas apie paralimpinį sportą, sužinoti įkvėpiančių paraatletų istorijų“, – pasakojo Lietuvos paralimpinio komiteto plėtros vadovė Asta Narmontė.

2021 m. pabaigoje prie iniciatyvos prisijungė tokie strategiškai svarbūs objektai, kaip Vilniaus Fabijoniškių baseinas, naujasis Lietuvos sporto centro kompleksas „Druskininkai“, rekonstruotas Panevėžio maniežas. Jie

22 | #IVEIKSAVE

2022

MOBILIOJI PROGRAMĖLĖ BUS
PRISTATYTA 2022 M. PAVASARĮ

2

LIETUVOJE SPORTUOJA TIK
2 PROC. NEGALIĄ TURINČIŲ
ŽMONIŲ

pažymėti paralimpiečių gile.

„Labai kviečiu visas šalies savivaldybes aktyviai dalyvauti projekte ir siūlyti savo miestų sporto objektus. Esame pasirengę pakonsultuoti, patarti, kaip sales, aikštynus ir kitus objektus padaryti tinkamesnius žmonėms su negalia, nes mūsų paraatletai turi daug patirties šioje srityje.

Lietuvoje sportuoja tik 2 proc. negalią turinčių žmonių, siekiame šį skaičių padidinti. Valstybės kontrolė yra konstatavusi, kad viena didžiausių problemų – informacijos apie sportui pritaikytą infrastruktūrą nebuvimas. Siekiame užpildyti šią spragą“, – sakė Lietuvos paralimpinio komiteto prezidentas Mindaugas Bilius.

Projektas bendrai finansuojamas valstybės Sporto rėmimo fondo lėšomis, kurį administruoja Švietimo mainų paramos fondas.

ATLEIDĘS STABDŽIUS GALVOJE, UŽSISPYRĘS NEREGYS NUSIVIJO SVAJONĘ

Karolis Verbliugevičius (45 m.) nuo vaikystės daužė teniso kamuolį. Talentingas dešiniarankis paauglys buvo tarp perspektyviausių šalies tenisininkų, kaip visavertis varžovas rungėsi su vyrais. Tačiau galvos trauma, kurią patyrė per automobilio avariją, viską pakeitė: Karolio akis užklojo tamsios užuolaidos. Buvo ašarų, juodų dienų, nevilties akimirų. Tačiau užsispyręs vyras ne tik išmoko naudotis neregio lazdele, bet ir vėl pradėjo sportuoti: mokėsi šliuozti vandens slidėmis ir valdyti banglentę, leidosi parašiotu, galiausiai stojo ant kalnų slidžių. Noras išmokti slidinėti ir palaikyti sportinę formą galiausiai virto svajone ir tikslu pakliūti į paralimpines žiemos žaidynes.

Vieną 1996-ųjų dieną Karolio Verbliugevičiaus pasaulis užtemo. Iki tol skaisčiai spindėjusi saulė, visi akis džiuginantys maži gyvenimo stebuklai liko tik prisiminimuose. Vienas netikslus judesys, akimirką prarastas budrumas, ir automobilis su trimis keleiviais virto nuo kelio.

Du jaunuoliai atsipirko išgąsčiu, mėlynėmis ir nepavojingais sveikatos sutrikimais, o šalia vairuotojo sėdėjęs tada devyniolikmetis Karolis ligoninėje pramerkęs akis suprato, kad nieko nebemato. Visiškai nieko.

Neviltis buvo lyg vandenynas – gilus ir sunkiai išmatuojamas. Tačiau tenisininkas pakilo iš lovos, žengė pirmuosius žingsnius ir iš naujo išmoko to, kas atrodė savaime suprantama ir įprasta.

„Tai nesibaigiantis procesas, – prisipažino K. Verbliugevičius. – Žinoma, sunkiausia buvo pradžioje, nes neturėjau supratimo, kaip gyventi toliau. Iki tol su aklumu nebuvau susidūręs: nei tokių pažįstamų turėjau, nei skaičiau apie tai, kaip tokie žmonės gyvena, ką jie apskritai gali.

Po avarijos turėjau išmokti paprasčiausių dalykų: pjaustyti maistą, valgyti, skustis barzdą. Kurį laiką vienas net į lauką išeiti negalėjau, nes nežinojau, kaip naudotis balta neregio lazdele.“

Laikas užtraukė ir kūno, ir sielos žaizdas, o metų metus prie didelio krūvio pratintas organizmas reikalavo veiksmo.

Teniso raketė ketvirčiui amžiaus buvo pamiršta, tačiau Karolis rado kitų būdų sportuoti: skrodė vandenį

slidėmis ir gaudė bangas stovėdamas ant banglentės, važinėjo dviračiu. Kol galiausiai jo gyvenime atsirado kalnų slidinėjimas.

Tam, kad išmokyti be baimės leistis stačiu šlaitu, reikėjo ne tik fizinių pastangų, bet ir atleisti stabdžius galvoje. Tačiau užsispyręs vilnietis ne tik įveikė baimes, bet ir užsibrėžė tikslą – paralimpines žiemos žaidynes.

Nuvedė dukterį, rado trenerį

Medinėmis slidėmis K. Verbliugevičius šliuoždavo vaikystėje, tačiau, kaip ir dauguma bendraamžių, buvo savamokslis. Mintis išmokyti slidinėti kalnuose kilo tuomet, kai maždaug prieš dešimtmetį draugai suplanavo slidinėjimo atostogas, o Karolis buvo priverstas likti namuose, nes ne tik nemokėjo techniškai šliuožti, bet ir niekada to nedarė, būdamas aklas. Juolab nenutuokė, kad tai iš viso įmanoma.

Internete vilnietis rado informacijos, kad specialioje mokykloje Šveicarijoje neregiai mokomi kalnų slidinėjimo. Ten nuvykęs išmoko leistis ne tik skirtomis vaikams, bet ir sudėtingomis trasomis. Tačiau pirmoji pažintis su kalnų slidinėjimu tuo ir baigėsi.

Ant kalnų slidžių Karolis vėl stėjo prabėgus septyneriems metams, kai draugai darsyk planavo kelionę į Alpes. Draugas pasisiūlė tapti vedliu, mat neregys vienas šliuožti negali. Pabandę dviese paslidinėti ant Liepkalnio Vilniuje, bičiuliai suprato, kad jiems visai neblogai išeina, tad porą metų Karolis taip mėgėjiškai ir slidinėjo.

Kol kartą, nuvedęs dukterį Ramintą pas kalnų slidinėjimo instruktorius, K. Verbliugevičius susipažino ir išsikalbėjo su dukterį mokačiu Vyteniu Makausku.

Žodis po žodžio vyrai išsiaiškino, kad slidinėjimo instruktorius Naujojoje Zelandijoje yra dirbęs su negalią turinčiais slidininkais. Karolis prasitarė svajojantis apie

paralimpines žaidynes, kuriose lietuviai dalyvavo tik 1994 m. Tuomet Lilehameryje Lietuvai atstovavo lygumų slidininkai Sigita Kriaučiūnienė ir Saulius Leonavičius.

Nutarę, kad abiem būtų įdomu siekti tikslo dalyvauti paralimpinėse žiemos žaidynėse, K. Verbliugevičius ir V. Makauskas pradėjo drauge dirbti. Patyręs slidinėjimo instruktorius tapo ne tik Karolio treneriu, bet ir vedliu, neregio akimis kalnuose. Taip atsirado komanda „Karolis & Vytenis Blind Ski Team“.

Komandos – pačių kurta kalba

Pirmieji Karolio ir Vytenio žingsniai buvo nedrąsūs. Reikėjo priprasti vienas prie kito, rasti bendrą kalbą, atsikratyti baimių.

Tų baimių buvoneviena. „Kiekvienam žmogui svarbiausia jaustis saugiai, todėl darai viską, kad taip ir jaustumėsi. Kalnuose tai itin matyti, – sakė K. Verbliugevičius. – Jei tik jautiesi neužtikrintas, iškart stabdai.

Iš pradžių jaučiau ir greičio baimę. Šliuožiu nieko nematydamas, todėl kai ausis pradėdavo košti vėjas, instinktyviai stabdydavau, nors vedlys sakydavo, kad viskas gerai ir galiu šliuožti toliau. Treniruodamasis plačiose, kliūčių neturinčiose trasose greitį prisijaukinau. Ten supratau, kad jei esi pakankamai techniškai ir gali kontroliuoti slides, gali ir šliuožti vis greičiau.

Dar baiminausi supainioti komandas: kai vedlys sako šliuožti į kairę, o aš suku į kitą pusę. Bet šios baimės jau visiškai atsikračiau.“

Yra du būdai, kaip vedlys neregui slidininkui padeda orientuotis. Radijo ryšiu, kai abu turi radijo stoteles ir vedlys duoda komandas: į kairę, į dešinę, greičiau, lėčiau, stabdyk. Arba garsu – kai vedlys nuolat kalba į mikrofoną, o jam ant nugaros pritvirtinta garso kolonėlė leidžia susigaudyti važiuojančiam iš paskos.

Kurį laiką K. Verbliugevičius ir V. Makauskas šliuoždavo pirmuoju būdu, bet pastaruoju metu taiko antrą: Karolis įtempęs ausis klauso, ką per garso kolonėlę sako Vytenis. Vedlio komandos turi būti aiškos ir trumpos, tad vyrai susikūrė savo kalbą: „gou“ nuo angliško žodžio *go* (eik) reiškia tiesiai į priekį, „re“ nuo angliško *right* (dešinė) – į dešinę, „li“ nuo angliško *left* (kairė) – į kairę, „op“ reiškia, kad keičiama kryptis, vokiškas žodis *langsam* (lėtai) reiškia, kad reikia pristabdyti, „breik“ nuo angliško *break* (pertrauka), kad reikia sustoti.

Skaitvardžiai „vienas“, „du“, „trys“ apibūdina šlaito statumą. Trejetas reiškia, kad šlaitas itin status.

Jei V. Makauskas sako: „op trys“, K. Verbliugevičius supranta, kad vedlys įšliuozė į stačią zoną. Vedlys kalba nesustodamas, nes orientuotis trasose neregiiui padeda ne tik komandos, bet ir kolonėlės skleidžiamas garsas. Lietuvos duetas yra sutaręs, kad jei tik Karoliui kas neaišku, jei nors kiek suabejoja vedlio komandomis ar pats ko nors neišgirsta, iškart stoja.

„Kuo toliau, tuo klaidų darome mažiau. Kai dar šliuoždavome su radijo stotelėmis, buvau ir iš trasos išlėkęs. Kritau gal penkis metrus žemyn į sniegą. Retai, bet pasitaiko, kad vedlys susipainioja sakydamas komandas. Bet net jei sako, kad reikėtų šliuožti į kairę, iš garso girdžiu, jog turėčiau sukti į dešinę. Tada, laikydamasis susitarimo, stoju.

Nemažai treniruojamės, todėl ir klaidos vis retesnės. Slalome apskritai sunku ką nors supainioti, nes ten daugiau ar mažiau viskas aišku: vienas posūkis į kairę, kitas į dešinę“, – pasakojo K. Verbliugevičius.

Mokosi palaikyti pastovų atstumą

Karoliui ir jo vedliui iki šiol didžiausias iššūkis – šliuožiant palaikyti pastovų atstumą vienam nuo kito. Kai greitis mažas, atstumas turėtų būti 2–3 metrai. Kuo dueto nariai arčiau vienas kito, tuo neregiiui slidininkui lengviau sekti garsą ir kuo tiksliau atkartoti vedlio trajektoriją. Mat pagrindinis tikslas šliuožti tiksliai, tik paskui – ir greitai.

Didžiojo slalomo trasose greitis didesnis, tad didžiausias porą skiriantis atstumas turėtų būti 5 metrai, kitaip slidininkui sunku orientuotis pagal garsą.

„Išlaikyti norimą atstumą mums yra viena sunkiausių užduočių. Jei būtume su ja susidoroję, jau seniai būtume įvykdę paralimpinį normatyvą. Vedlį seku jo vėžėmis, tačiau dėl greičio, šlaito statumo pokyčių, dėl staiga atsirandančio ledo ar pusnių atstumas nuolat kinta“, – aiškino K. Verbliugevičius.

Sunkumų neregys lietuvis patiria ir siaurose trasose. Jei trasos plotis vos 4–5 metrai, ji driekiasi tarp uolų ar medžių, Karolis ir Vytenis nerizikuoja. Slidininkas griebia vedlio lazdą ir abu ramiai prašliuožia.

„Pasitaiko, kad per varžybas vartus, kuriuos turiu apvažiuoti, pastato vos per metrą ar du nuo šoninės tvoros. Man tai kosmosas, – neslėpė K. Verbliugevičius. – Tada jau nebegalvoju apie šliuožimą ar rezultatą, tik apie tai, kaip neįvažiuoti į tą tvorą.“

Per slalomo rungį Karolis gali šliuožti ir 5 metrų pločio trasa. Bet tam, kad jaustųsi ramus ir saugus, norėtų bent 8–10 metrų. Didžiajame slalome jis saugiai jaučiasi leisdamasis 15–20 metrų pločio trasa.

Tikslas – kitos žiemos žaidynės

Dėl gerokai didesnio atstumo, skiriančio vienus vartus nuo kitų, K. Verbliugevičius užtikrinčiau jaučiasi didžiojo slalomo trasoje. Šią rungį lietuvis laiko pagrindine.

Slalome atstumas tarp vartų, kuriuos reikia apvažiuoti, palyginti nedidelis, 7–12 metrų. Didžiajame slalome šis atstumas apie 30 metrų.

Kuo mažesnis atstumas tarp vartų, tuo greičiau sekančiajam reikia atkartoti vedlio veiksmus. Tačiau kalno šlaito statusas, trasos paviršius nuolat kinta, tad itin sunku viską padaryti tiksliai.

30 metrų, kurie vartus skiria didžiajame slalome, yra pakankamas ruožas, kad spėtų ištaisyti klaidą, pakoreguoti kryptį. Juolab kad ir posūkiai ne tokie staigūs kaip slalome.

Rengtis didžiojo slalomo rungčiai Lietuvoje Karolis ir Vytenis negali, nes visos čia esančios trasos per trumpos. Treniruočių užsienyje irgi buvo palyginti dar nedaug, nes

planus itin jaukė pandemija.

K. Verbliugevičius ir V. Makauskas drauge dirba tik trečią sezoną. Per vieną jų beveik nebuvo sąlygų treniruotis, nes dėl COVID-19 grėsmės valstybės užvėrė sienas. Neveikė ir slidinėjimo trasos, kiti treniruočių centrai.

„Pernai Lenkijoje pasisekė atsistoti ant didžiojo slalomo slidžių, kurios yra ilgesnės nei slalomo. Bet neturėjome galimybių varžytis, – pasakojo K. Verbliugevičius, – todėl tik teoriškai galime skaičiuoti, koks mano greitis didžiojo slalomo trasoje. Mūsų vertinimu, esu arti paralimpinio normatyvo. Tačiau daug ką lemia varžybų vieta, nes yra palankūs ir nepalankūs šlaitai, puikios ir prastos oro sąlygos – aibė veiksnių, nuo kurių priklauso mūsų pasirodymas.

Pavyzdžiui, neseniai buvome varžybose Austrijoje. Iš vakaro trasas sutvarko, bet per naktį iškrenta 15–20 cm sniego, kurio nespėja suspausti. Slidininkai šliuozdami

tą sniegą sustumia į šonus, ir savaime atsiranda tunelis, kuriuo turi šliuozti.“

Visiškai akli kalnų slidininkai (B1 kategorija) šliuozia ta pačia trasa kaip ir šiek tiek matantieji (B2 ir B3 kategorijos), stovintieji (neturintys ar nevaldantys kurios nors galūnės, bet stovintys ant slidžių) ir sėdintieji (šliuoziantys vežimėlyje viena slide).

„Matantieji šiek tiek lengviau, o neregiamas vienas netikslus judesys, ir jau esi pusnyje“, – sakė Karolis.

Varžybų, kuriose galėtų ne tik pasitikrinti, ko per treniruočių metus išmoko, bet ir pabandyti įvykdyti paralimpinį normatyvą, beveik nėra.

Karolis ir Vytenis dar turi paskutinę viltį gauti vardinį kvietimą ir taip prasibrauti į jau 2022 m. kovo mėnesį vyksiančias Pekino paralimpines žiemos žaidynes.

Neseniai turėjo vykti didžiojo slalomo varžybos Austrijoje, bet dėl pandemijos buvo atšauktos. Į pasaulio taurės etapus ir pasaulio čempionatus, kur galbūt turėtų galimybių iškovoti paralimpinį kelialapį, pradedančiuoju kalnų slidininku laikomas lietuvis kol kas nekviečiamas.

„Yra tikimybė, kad gausime vardinį kvietimą į Pekiną, bet ir ji itin menka“, – pripažino K. Verbliugevičius.

Tačiau užsispyręs vilnietis svajonės nepaleidžia – su treneriu telkiasi 2026-ųjų žaidynėms, kurios vyks Milane ir Kortina d' Ampece.

„Mūsų tikslas – patekti į šias žaidynes. Ir ten jau ne tik dalyvauti, bet ir būti visaverčiais varžovais. Nes kol kas, turiu pripažinti, nesu pasiekęs tokio lygio, kad galėčiau varžytis dėl aukštesnės vietos“, – neslėpė K. Verbliugevičius.

Grįžo į teniso aikštę

Savo tikslų Karolis siekia kantriai ir nesidairydamas į šalis.

Nors kalnų slidinėjimas atima daug laiko, pakankamai jo lieka ir šeimai. Žmonai Guodai ir dviem judriems vaikams: dešimtmetei Ramintai ir septynerių Viliui.

Duktė išmoko saugiai ir techniškai slidinėti laisvalaikio, bet vis dėlto pasirinko sportinės gimnastikos (akrobatikos) treniruotes. Pirmokas Vilius kol kas daugiausia sportuoja namuose, kur įrengta ir laipiojimo sienelė, ir gimnastikos žiedai. Tačiau netrukus, svarsto tėvas, rinksis kurią nors sporto šaką.

K. Verbliugevičius spėja suktis ir versle: prieš 17 metų Vilniuje įkūrė masažo ir mankštos salonus „Matančios rankos“. Ten dirba neregiai ir silpnaregiai, kitokią negalią turintys žmonės. Kitas kalnų slidininko pajamų šaltinis – įmonė, tiekianti Lietuvai didžiausių pasaulio gamintojų priemones neįgaliesiems. Pavyzdžiui, programinę įrangą ar neregijų lazdeles.

Šių metų gegužę Karolis po ketvirčio amžiaus grįžo ir į teniso aikštę. Pradžią buvo sunki, bet dabar kamuolį atmuša vis dažniau.

„Dabar jau tikras žaidimas išeina“, – juokėsi vilnietis.

Tenisas pritaikytas neregiams. Žaidžiama šiek tiek mažesnėje aikštėje, didesniu nei įprasta kamuoliu, kuris dar skleidžia ir garsą kaip barškutis. Kamuolį leidžiama atmušti net ir tada, kai jis tris kartus atsitrenkia į žemę.

K. Verbliugevičiaus vedlys V. Makauskas pradėjo dirbti treneriu Balžeko teniso akademijoje, tad vyrai vis dažniau susitinka ne tik slidinėti, bet ir padaužyti teniso kamuolio.

„Kalnų slidinėjimas ir tenisas papildė vienas kitą, nes ir ten, ir ten turi orientuotis pagal garsą“, – paaiškina K. Verbliugevičius. Didelių užmojų turintis atkaklus neregys savo tikslų siekia visais įmanomais būdais.

2021-IEJI MEDALIŲ SPINDESYJE

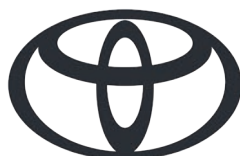
Lietuvos paraatletai 2021 m. džiugino mus pergalemis Europos čempionatuose ir Tokijo vasaros paralimpinėse žaidynėse. Iš paralimpinio Tokijo rinktinė į Lietuvą parvežė tris bronzinius medalius, iš Europos žmonių su negalia plaukimo čempionato tris aukso apdovanojimus, o iš Europos žmonių su negalia lengvosios atletikos čempionato septynis medalius: vieną aukso, keturis sidabro, du bronzos. Europos golbolo čempionate Lietuvos vyrų rinktinė nukalė auksą.

ŽURNALĄ #IVEIKSAVE LEISTI
PADEDA LIETUVOS
PARALIMPINIO KOMITETO
PARTNERIAI IR RĖMĖJAI

EULOTO

NORTHWAY[®]
MEDICINOS CENTRAI

TRINITY JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

@ParateamLietuva

@parateam_lietuva